et saepe mutat superficies retento eodem ubi, ut in turri vento agitata, quae
ubi non est superficies extrinseca. Situs est dispositio partium corporis in loco,
seu in ipsis rebus corporis reperitur, et ab ubi sola virtute distinguitur,
quae est ordinatio partium ipsius ubi, nec eius magis esse potest, nec magis modo
supervenit. Ubi essentiali immediate et adaequate dividitur in definitivum, et
circumscriptivum: hoc est illud, quo res ita est in loco, ut tota sit in toto loco, et pars
in parte loci: definitivum est illud quo res tota est in toto loco et quaelibet tota in qualibet
parte loci: quae sunt species maxime oppositae, nec alia res potest esse in loco. Ubi circumscri-
ptivum est species infima, quia omne corpus quantitativum est in loco eodem modo.
Definitivum est species subalterna, quae dividitur in ubi corporale et spirituale; hoc
est species infima, quia omnis spiritus eodem modo est in loco: illud est species subalterna ad naturale
et supernaturale: naturale convenit enti materiali a quantitate denudato et supernaturale:
supernaturale Christo Domino in Eucharistia. Situs totidem species habet
fide.

Duratio est forma intrinseca per quam res currit tem-
pori imaginario: sive est permanentia rei in esse. Dividitur in permanentem
et successivam; sive ut tempus distribuitur: ita in naturalem et superna-
turalem. Naturalis est qua durant res naturales; dividitur in aeviternam qua res incorru-
ptibiles durant, ut angelus: et in eam qua res corruptibiles
permanentes durant. Supernaturalis est qua durant res supernaturales, quae
dividitur in aeternitatem participatam, qua durant res quae de divino esse participant,
ut visio beata, lumen gloriae, et gratia. Et in minimam aeternitatem, qua durant
res aliae supernaturales, ut fides, spes, charitas. Hucusque de corpore, et de his
quae circa corpus sunt accidentia.

Oppositio simplex praecise sumpta est relatio inter duo
extrema simplicia, quibus eadem res simul fit et sub eadem parte, et sub
eiusdem esse disponitur. Adaequate dividitur in oppositionem relativam, contrariam,
privativam, et contradictoriam: quia res aut opponitur uterque cum ente et hoc
aut est relatio, aut cum mediata distantia sub eodem genere, quae sunt duo pri-
ora membra, aut uterque cum non ente quod detrahit certum subiectum
aptum habere formam negatam, vel non detrahit, et sunt alia duo membra.
Oppositio ut praecise sumpta, datur quando unum et certum extremum est,
uni tantum opponitur. Oppositio ut latae seu disparata non unum certum
extremum est, nec uni tantum, sed multis indifferenter opponitur ut rationale et
risibili, etc.

praedicta dicio n. e. univa sed fr. sit mali ideret, q. inter mala et alia membra positiva, alia negativa, inter ficta et alia realia, alia rationis, ut patet, q. ea n. st. oes reales.

Oppositio relativa proie exercetur inter oppositas relationes, et fra circa idem subiectum vel circa eiusdem repugnantes propter diversas rationes, quas utrasque relatio postulat in suo subiecto. Tes st. aequalitas oppositorum, et rationis, q. oppositio aequalis se habet ex ambabus, et subiecta sint in aequalitate, et si essent reales, daretur processus infinitus, ut patet. Contraria st. ea, q. sub eodem genere maxime distant, et idem subiectum vicissim insunt, a q. mutuo se expellunt, nisi alterum insit a natura: quae sub eodem genere distant satis e. eë contrarium, dummodo n. sit summum, q. requiritur n. parva distantia, ut fiat transitus ab uno ad aliud in eodem subiecto, ut Dellisius advertit: maxima distantia satis e. si n. sit negativa. Ita ut nulla alia species sub eodem genere magis distent. Relationes contrariae, et eodem cum relationibus realibus dico, q. contraria conveniunt in genere, et dicuntur in specie.

Privative opposita st. habitus et privatio circa idem subiectum contrario, id est capax, fra necessario: Dicuntur a contrariis, q. datur in illis medium, aliquid n. e., quod nec sit videns, nec caecum, ut lapis, qui e. nudus. Dicuntur a contrariis, q. in his datur mutua regressio ab uno ad aliud, ut a frigore ad calorem, in privativis n. ita, nisi maneant aliquando post privationem eë sufficientes, ut in aere a tenebris ad lucem sic, redeunte radio. Contradictoria st. fra et eius negatio absolute sumpta: q. oppositio e. omnium maxima, q. relatio dat rationes distinctas, et contraria dat in genere remisso nota, et in genere intenso diminutae possunt eë, sed contradictoria et absolute, e. q. nullam partem: deinde privativa habent medium, ut videre e. contradictoria aut nullum, q. n. in nullo conveniunt. Relationes et tam in privativis quam in contrariis sit rationis, q. ex altera parte contrariis n. e. positivus ut patet.

Caput 4um de Libris Periermenias.

Signum e. id, quod potentiae cognoscenti aliquid repraesentat. In eius essentia adaequate consistit in duplici habitudine transcendentali ad rem et ad potentiam, q. id quod n. constituit signum, quod e. ratio promovendi potentiam in notitiam rei signatae, ea n. e. cum potentia, et habitudo funtalis, sed ea naturalis sit,

s.e moralis. io signum fle e ipum pactius ex eo dupliti
rei. Jn nil pot ee signum sui ipsius q.a signum e nota signa-
ti, et signum frale e imago. Nil et pot ee sui imago: di-
ppo tn io reperit ip fte, e implicite, ac 2.is, n il capere
et i tio. ci is relao super addita signo ex insto e tris. q.a impo-
sio, aut e, aut supponit operam illis: in rebus ois relao ad-
rem e realis, q.a e relao ex essentia: ad pram in frabibus e eti-
am realis q.a e relao ex realis: in stabus e tris q.a non datur
in eor. intelligibilite, cum prius cognoli debeant.

Dico 1.o signum in nale q.d sua aptera
signat, et insignum ex instituto, q.d ex volunt liste signat.
2.o infrale, q.d n prius cognitum dulit in cognioem, et et instra-
le, q.d prius cognitum dulit in cognioem, vox rem docti, et pse
ndoati signat, q.a utrumq hoes volure quolem manifestare, dicto
mo, eo q.d res ad alter intervenant, n ita q.ptus. Scriptura et eq
et voces signat, q.a utrumq percipit lector, nisi greca sit, id
ta prestat dictis signaoibus, q.a signao rei e simplex, signao vocis
e oplexa p singulis litteris, et utraq e mutuo separabilis,
ut pet in legente lege Grecam scripturam, qui vocem
et n rem percipit: sed scripture signao erga rem
apud oes e eadem, q.a eadem e impoio. Oplexus et idem
apud oes, q.a na sua signant, cum sint nales rer. imagines:
n ita voces, q.a ex insto signat, dn n e apud ois imposiois.

Veritas fralis e conformitas cognios ad rem
cognitam p ut e a pte rei, n il in rem ut cognitam et ea
dem ut e a pte rei, q.a veritas e conformitas, q dari nequit
nisi in duo, res il cognita e eadem a pte rei n st duo. ista
Conformitas s.e veritas fralis e rus transcentalis, s.e adequa-
tio passiva ipsius cum suo obto, q.a veritas l falsitas attri-
buitur signo ut sic, sed signum dicit in rii transcentalii q.o q.o.
Poterit tn cognio here super additum relaoem prentaler ad obtum,
si adsint oia requisita. in oi re sup perisse reperitur ve-
ritas, q.a in oi reperitur conformitas cum suo obto: Jn 2.o ea q.a

pot reperiri sa potua p de q.a poent insinari alio
obto, cum ferant in illo, p. ut e a pte rei, et de pe con-
tingat alit ee: Undim. aliu ul apprehensioe numquam, q.a
fert in obtum, q. ut repraesentat, semp. aut. res ita
cognoscit ut obgit: de fa negatiua, positiua, et potua ob-
lationali, n e curandum, q. cognitioem simplr. falsam
n denominat.

Signum vocale, q.d e noen, verbum et orao, e compum palleus importans desfrati et volem et signaoem, q.a artefacta detracta in terre gelicant de frat. mam et fam, ut p la duas mam. duram et acamen. Vocale signum ad noen, verbum et oraoem, s.e q. solo signat, s.d q. signat et vole, n e uniuim, q.a semp e compum palleus, cum etiam signoo sola istat indusplici rei.

Vox simplex in signando e ea cui rei unitas i.o ptus: q. apta e ad simplicem enunciaoem. Ut noen et verbum et aliis dicis, q.a verbum rem signat p mam aois, s.e infieri. Noen ut p mam qualitis, s.e infacto ee. Quod dicimus e a [illegible] ... de re pe signati frati: n e tn sibi unica, nisi accepta pens solam rei signaoem, q. simplex e.

Verbum signat desfrati rem, et mam i latioes, ut album signat albedem et inheriam: tempus de condato, q.a ad illud n e dirsa imposio, et cum verbum signet rem p mam aois in actu exercito, nes. constat aliquam temporis duram, ing. ad expedi certia ... Verbum, q. in se p poe heeroem vera q.a se p ptioe orao pfecta, q. det istare noe et verbo, et q. in oi ppte importat aliquam duram temporis, q. a solo importatr. In ppositione tn de 3.o adjacente pte tempi. extrem, a qdo entem abse semp. tem. impsibis. In 3.o adjacente semp. enteem abse accepto signat, sig. proton pale detrati, a q. entes quidem etiam signatr, sd dirsoms enstar qualitatis et infacto ee. Vn copula nunqm desfrati dr a verbo, sd a condato, q. oe verbum in signando e conotam, cuius e indicare factum.

Ita p. pria oraois in qui e nexus, q. d dirsam artefactam a noe et verbo, et is declare dirdam frami oraois ut imperfectus, frai e nexus grammaticalis, et in aliis nexus verbalis argumentaois copulatiuus.

Enunciatio est oratio signans verum vel falsum. Enunciatio mentalis signat verum obiectum significative, dicendo rem esse vel non esse: enunciatio vocalis dicitur signare verum obiectum, non dicitur falsum, quae rem in qua est verum obiective dicitur, complexum est, in qua est falsum, non dicitur signat.

Quaeres cuiusnam est obiectum? Dic. primum ens est obiectum intellectus, quia non est obiectum materiale sed cognoscentis, quod ab ea cognoscitur. Formale sub quo est intelligibilitas, quia ea non cognoscitur, et species infima significans illum. Dicitur tamen verum esse obiectum illius, sicut bonum est obiectum actus, quia in quibusque actibus iudicii illius per convenientiam affirmat, aut negat per falsitatem, sicut voluntas per bonitatem prosequitur obiectum, aut per malitiam fugit.

Impossibilis est enunciatio mentalis apprehensiva dicta a iudicativa, quia omnis enunciatio est affirmatio, aut negatio; affirmare autem vel negare nihil aliud est quam iudicare attribuendo aliquid alicui vel ab eo removendo, quod non est enunciatio non potest esse apprehensiva. Enunciatio vel mentalis seu iudicium est simpliciter simplex qualitas, quae tota indivisibiliter cadit supra totam enunciationem, cum per iudicium an libet pars posita sit, sed an omnes copulentur. Dicitur tamen obiective, et suppositive, est complexa, quia equivalet multis complexibus formalibus, multos obiectos coniungit, multos apprehensivos supponit, qui in animo cognoscendi antecedunt.

Quaeres an tamen enunciatio est coniuncta, in qua sunt duae copulae verbales per aliquam conditionalem, copulativam, disiunctivam, aut aliam coniunctionem. Simplex vero est, in qua est una tantum copula verbalis quantumvis ornatum aut sectum sit complexum, quia forma enunciationis est copula verbalis, et in eius unitate vel multiplicitate est desumenda. Enunciatio est de secundo adiacente, quia de quo praeter extrema aliquid tertium etiam praedicatur extra eius praedicatum, neque copula compositiva, nisi verbalis facit orationem, ut patet, homo est animal, quia copula praedicativa relinquit orationem simpliciem, reddit illam de extremo iuncto copula verbalis implicata, facit orationem convenientem.

Oppositio proprie dr. complexa quae reperitur in propositione uolun-
tatis complexa et in mentali, quae est virtualiter complexa, ipsa tamen est simplex
qualitas, et quae est res, cum dependeat ab illo disponente et eatenus
subiectum, bene pot esse in duobus subiectis, sed in uno complexo. desiit.
Repugnantia duarum enuntiationum eorundem directe oppositarum constantium,
scilicet affirmationem et negationem. Dividitur in contradictoriam, contrariam et subcontra-
riam atque [illegible], quae contradictoria est magis opposita, quam reliquae. Divisio
est exacta, quia quantitas et qualitas attendatur, sed veritas enunciationum
cuius non variari possunt. Nimirum sin quantiter aut utraque est
universalis, inque contrarietas: aut utraque particularis, inque est subcontrarietas: aut
altera universalis, altera particularis, inque est contradictio: sin qualiter accedens sed ue-
ritur, aut possunt ambae esse simul uerae, quod sit contraria: aut possunt ambae
esse simul falsae, quod sit subcontraria: aut neque ambae falsae, neque ambae uerae, quod sit contra-
dictoria. Subalternae, quae oppositae non sunt, definiri solent: quae propositiones ambae
affirmativae aut negativae, quarum altera sit universalis, altera particularis. Sic etiam subcontra-
riae oppositae non sunt oppositae, quae in ueritate consentiunt, opposite de lege vocantur
illae propositiones quae leges oppositarum imitantur. Singulariter sunt tempo-
ralibus, et praesentis ueritatem asserunt: de quibus in hypothesi, ex aphorismo permissa
Res propositio comparatio complexa ea, quae indifferens est, ut sit vel non sit. com-
pagia rei dr in esse, complexa oppositae, dr in opponendo. quae contingenter eveniunt,
postquam sit natio sit infinita, sed in 2o signo, in instanti non, et re-
duplicative. Non ita in diviso, sed in 1o signo, in instanti non, et specifi-
catiue. Propositiones de praeterito et praesenti, sit detractae ueritati falsi quae
res de praeterito et praesenti iam est detracta. Cum iam existat
extra causas, et ex propositio erit detractae ueritati, non dilat esse quod est, et
detractae falsi non dilat esse uerum. Idem dicendum de oppositis de futuro contingenti,
quae actu constant. Cum deus obiecto, ut dicant illud fore, vel non fore, ut
erit, vel non erit: et perfecte cognoscunt, sit inde detracta ueritas vel falsitas
quae ds non facit obiectum contingenti [illegible], sed supponit illud. Ob-
tum de futurum non est in tempore quo enuntiatur, sed in tempore quo signi-
natur: et quod ds cognoscit non sit euentura ab esse, est necessitate con-
sequentis, sed dicitur, sed absque possibilitate, quae supposito cum sit certus, non aufert, non
tollit libertatem.

ex negatiua de praedicato finito bene colligi de praedicato affirmatiuo infinito: ut homo non est lapis, ergo homo est non lapis; utraque tamen propositio debet esse eiusdem quantitatis, et praedicatum negatiuae debet esse simplex, ac in neutra debet esse particula reduplicatiua. Etiam est bona consequentia, ut Socrates est non albus, ergo Socrates non est albus, alioquin oppositum consequentis staret cum propositione antecedente, nimirum Socrates est albus. Si tamen affirmatiua est particularis, negatiua illata non debet esse uniuersalis, quia a particulari ad uniuersalem nunquam ualet consequentia. Deinceps totum praedicatum infinitae affirmatiuae debet a negatione [illegible].

A diuisis ad coniuncta ualet consequentia, quando duo praedicata dicuntur de eodem subiecto in diuersis propositionibus, [illegible] etiam sit accepta, ac in eadem propositione de praedicato complexo poterunt praedicari, ut Petrus est homo, Petrus est albus, ergo Petrus est homo albus; ut tamen propositio sit de secundo adiuncto et non solum de adiunctis opus est, ut unum praedicatum sit [illegible] alterius, et neutrum includat aliud formaliter, aut intrinsece, aut contrariam oppositionem, quia fieret nugatoria illatio. A coniunctis ad diuisa etiam est bona consequentia, dummodo unum praedicatum dicatur de subiecto independenter ab alio, neque inferat negationem alterius, et possit aliquando seorsim ab illo praedicari.

Caput [illegible]um
De libris priorum

Propositio est oratio affirmatiua aut negatiua alicuius de aliquo. Affirmatio et negatio sunt [illegible] mentis abstrahentis propositionem in communi, unde [illegible] est rigurosa, [illegible] ad rigurosam definitionem. Definitio propositionis mentalis in affirmatiuam et negatiuam est tanquam genus [illegible] species [illegible] abstrahit. Neque affirmatio est prior negatione formaliter, cum utraque sit institutum positiuum intellectus, sed obiectiue, de quo non est sermo. Terminus est in quem ultimo et quae resoluitur propositio, ut in praedicatum et subiectum. Ita dicitur quia terminat resolutionem propositionis. [illegible] in uerbum subiectum copula non est terminus, quia non

n manet post revelationem sub ea ratione: Quo ordine illud vocaliter redditur in terminis, quae est 3a oratio: Mentalis est propositio, quae est simplex.

Discursus est progressio ab una cognitione ad aliam. Discursus secundum successionem est series cognitionum sibi invicem succedentium sine ulla dependentia. Discursus secundum causalitatem est progressio a cognitione unius ad cognitionem alterius cum dependentia unius cognitionis ab alia, seu cognitio unius ex alio. Sin cognitio prior habita per inductionem revelari, fit ad discursum causalitatis, quatenus causaliter dependentia etiam alio modo causalitas nominatur.

Syllogismus est oratio, in qua quibusdam positis aliud quoddam ab iis, quae posita sunt, necessario evenit, eo quod haec sunt. Differentia syllogismi est argumentatio formalis, quae omnis est talis, ita ut forma concludit, ut in quacumque materia ex ante illud demum colligat consequens verum, eidem aliquando etiam in ... continet, dum sit in consequente, et nullum in consequente, quin praecesserit in antecedente.

Labyrinthum conversionum praetermitto, ne vacuo tempore intricatione. Tres tamen esse figuras patet, quia triplex tantum esse potest complexio extremorum cum medio termino: Si medius terminus subjicitur maiori, et praedicatur de minori, est 1a figura; si praedicatur in utraque praemissa, est 2a figura; si in utraque subjicitur, est 3a.

Caput 6um

De Libris Posteriorum.

Nostrum discere non est reminiscentiam, in scientia, sed per novum habitum acquisitionem; quia si nobis essent scientiae cognitae, non nos laterent, cum fieri nequeat ut scientia lateat scientem: Nec est tam laboriosa, nec simplex ex cognitione recordatio. Idem dico de fide prioris per easdem rationes. Omnis enim disciplina intellectiva, hoc est discursiva, fit ex ante cognitione indicativa, quod est effectivo causalitatem per ... ex ante in discursivam. Scientia per revelationem ... comparata etiam revelari potest tam ex disciplina quam ... Deus nos docet ... creaturis: non sit infusa, quod quamvis sit a Deo, non tamen a Deo ut dirigente per modum magistri, sed ut ei infundente. Nota primo principia prior habita ex perfecta penetratione terminorum, quibus praecedit inductio, non est discursiva, quia nemo tunc attendit per se per inductionem, sed per penetrationem terminorum.

ut in hoc, vel totum est maius sua parte, quae in duobus terminis dispositive concurrit: et etiam essentiale, quod rei non penetrantur, sed tunc propria imperfecte, nec ut talia, sed a posteriori cognoscuntur.

Pro notitia distinguendum est, et quod est: deinde praenotio quid est distinguendum nominis, id est quid nomen significat: et quid rei, id est quid res sit, si est sit rei quidditas. Alia praenotio quid est distinguenda est rei, id est, quod res existat, et existere possit: et quid est prioris, id est quod propria sint ea. Demonstrator quod nominis non est dubium tamen esse sibi praecognitum, quia nemo potest demonstrationem capere, nisi teneat significationem terminorum.

De subiecto totalis scientiae praenotandum est, quod est rei: quia definitio subiecti est potissimum principium in ipsius scientia, quod aut debet praecognosci. Si subiectum habeat plures definitiones essentiales, unam per aliam demonstrari potest ut in physica et metaphysica, quae est in diverso genere causae. Totalis quidditas non potest absolute demonstrari ab alia scientia humana, quia omnis definitio sit sumpta non habet aliquid in eadem re prius in alio genere. De subiecto partialis scientiae, nisi sit abstracta, non est opus praecognoscere quid rei, quia scientia partialis non semper procedit per definitionem essentialem subiecti, nisi sit abstracta, sed per solam per definitionem, et per aliquas causas essentiales extrinsecas, quae non sunt de scientia subiecti. De subiecto tamen eiusdem scientiae praecognoscendum est necessario quod possit existere, quia de re impossibili nemo vult ostendere aliquam proprietatem, quod scientiae munus: non tamen quod actu existat, quia de existentia actuali philosophi non curant, cum sit contingens.

De vero ente et reali potest demonstrari a posteriori possibilitas, ad existendum per operationem realem, et sustentationem alicuius formae realis, quae non possunt praestari, nisi ab alio vero ente et reali: immo a priori potest demonstrari, quia dependet in genere causae exemplaris et finalis: sed id a sola divina et beata metaphysica praestari potest, quae Deo est cognita, et non nobis. Quod subiectum totalis scientiae, aut sit aut terminis non est notum, potest ab alia demonstrari a posteriori, quia utile est ad scientiam et eius subiecti constitutionem: ista tamen demonstratio aut a sola metaphysica, aut sine eius opera fieri non potest, quia ad metaphysicam spectat ratio entis, eiusque proprietas

Cognoscere, aut gratia ad id prestandum comodare.

De ratione sub qua praenoscendum est cognoscibilis: q.a
demonstrao ostendit passionem in esse subiecto, qd si sit n cu rat; qd
sit inquirit, id n precognoscit. De principiis praenoscendum, qd sint
naria u[...], q.a ab illis illata debet esse naria ua. in tota quidem
scia gratia coitta sunt praecognoscendi de illis partibus quae demonstraoem gratia
sunt coitta, em placite, quae in particulares includunt, ut hoem
n pot sit esse, et n esse ad saxe. De medio praecognoscendum est, qd
[...] existere, q.a aliquin n sciqs in eo esse passionem ut in ipsa
res eam in esse subto. De illa praecognoscendum est q.a dic bona
aliqua praenotanda sunt, aliqui docuerunt tam distam a singulis cois, qd
n est cognosci debere in cte, sed cognosci sunt, ad praecognoscendum [...]
te distam. Qui stat quando esse praecognita: Tria dicuntur est
rtes, ante demonstraois ingressum, nimirum subtem gratia el
passionem. Alius sot ingressum demonstraois medium, Sed ex boni
[...] coniecto, [...] sine dubio, quando praecognita, nos sot
est praecognitis naturae simplex [...] [...].

Maior sum natura demonstraois ordem est
cognosci prius tempore quam [...] n ita minor, quia [...] posita mino-
ri necessitat [...] ita posita maiori. Sufficit ce-
cognosci antea [...] indicatur, ut [...] inferatur, q.a
talis recordao sufficiat [...] [...] praemissae [...]
[...] de prius cognita. [...] n sufficit, q.a n attingit
veritem praemissae [...] et in eo, [...]
tem includat et media q.a n est [...] bonitas in medio. Illi-
nor n semper [...] sit requiritur cum [...] q.a saepe mediat
[...] de [...], iudicatio [...] maiori, [...] requi-
sitis [...] impedimentis, ubi detracta [...] [...]
[...], [...] minor [...] tempore cum [...], ut [...]
necessario nisi indirecte [...] [...] impedire,
q.a [...] integra, et expedita, [...] naria [...],
[...] n pot impedire directe [...] [...]
[...] cum aliis [...] [...]
q.a hoc n sufficit, ut [...], [...]

241

Cujus vehementes assentio e in diu (?) ... in assensus ... inde
ete ti poterit divertendo illum ad alia ... istius tn n e
indiciis, nisi ... ... incendia ... n
n pot male ... ... e ... supra ...
... ... veritas nostri ... limitata ... cajus
... ... n ... ...

Scire e cognoscere ... ... res
e ... ... se habeat. Perfecta
... ... perfecta cognitio ... n ...
attingit ... ...
... ... percipi n pot, nisi cognita causa ... ... sicut
se res habet ad ee, ita ad cognosci: ... ...
... cognoscuntur, ut ... ... in causa ... ...
... ... n pot ... attingi ... ... causa
det ee causa in essendo ... realis ... ... in cognoscendo ...
cognitionem ... attingit connexio realis ... ... co-
nexio ... ... nisi attingatur ... cognitionem n ... scientia
... ... Si fuerit scia ... ... det ... ... connexio
... ... conferunt ee rei ... ...
cognosci. Det ee causa etiam proxima ... immediata ... ut talis cogno-
... in actu exercito, nimirum cognoscendo rem ee ... illam ... hoc talis
e ut ... ex cognitione ... assentiatur ... Cum ... connexio ... ... -
... ... ab ipsis ... n ... det ee connexio ...
... ... causa. ... mathematica n e ... scia ... ...
n ... ... demonstrat.

Demonstratio ... ... finalem ... ...
... ... Praemissa ...
... immediate ... ... praemissas ... ... -
... ... praemissa ... ...
... ... aut ... ... effluunt ... -
... ... ad huiusmodi cognitiones ... -
... ... ee causam ma-
... ... Demonstratio
... ... ex ... ...

omibus notioribus Cabsq̃ c̃tos, qua mihi det ee veriores,
evidentiores, et notiores c̃toe q. ad effectum spectam,
q̃a ppt qd unum qdq̃ tale, et illud magis.

Nulla Cã, ex qua effus pcedens phisice independet, e apta ut assumatur pro medio in demonstraoe logica, de ea ois e sta, q cãz etiam alterius l utriusq extremi qa cãu pcedens, eo phisica e mutabilis, et inepta ad necessitatem inducendam, cãu u effix e contingenria, etiam ipsa sta et id offert ad immutabilitatem sta. Sic qdo 2a pis p cam demonstrat, id ostendat, in uirtute ethialis defetus subti, q e cãu ethialis subti, qd e unum de illis.

Propositio p se nota e q ex diis tm tiis cognoscibilis e. Nec dari pot alicuius rei certa, evidens scientia discursiua, nisi admittantur aliq ppones p se notae, qa ad inferendam aliqam c̃toem stensplam det pcedere aliq notia certa et evidens, q firmet illam, q cum n cognoscatur p aliam, nec det pcedere infinitis, ex diis tm tiis det ee cognoscibilis. De licet caelo mali n uerumus, fratis tam simpliciter, qm sm qd e impossibilis, qa c̃to q sit e et cognita p pra mihis e ignotior illis. Nec manens eadem c̃to fratis pot aliquando fieri clarior, et certior, qa si nouum aduenit illi medium, aut melior generatio tror, diversis latis eius ro fratis, q nunquam possumus pcedere a c̃toe, ut sit, admissis.

Propositio p se nota ita det ee cognoscibilis ex diis tm tiis, ut statim illis pceptis n ee insligati: det carere medio a priori. Si careat medio a priori a pte rei, et q. ad nos sit, erit p se nota sm se, et q. ad nos: si careat medio sol a pte rei, n et q. ad nos, erit p se nota sm se tm, n aut q. ad nos.

Praeter de oi e illud, qd n cuidam inest, et cuidam n inest, nec aliqdo competit, aliqdo n competit, sed qd oi, alijs oi tempore competit. Sic n ad praedicatum de oi, qd demonstraoi inservitat insulis tuniis, requiritur uitas pphica suppositur, et temporis sat negica, et ueritas, qa singularia, et ppria, eusa et incerta addiciam. Propria tum p se e mo e praedicatum de oi, q. ppositr sit l uirte indeffore ethiali

ut prius ex aliis subiecti depositi, vel ut ipsa de se. Pratum q se 20 mo e pratum de oi, in cuius ex illa de se hoc patr subiectum, vel aliquod ex hoc te inclusum in subiecto, cum cuius sit etiam praeter de oi, ut etiam cum corpo-ri, qd ex hoc includitur in hoc. Pratum vero e pratum de oi, pro-ut hoc, q ipsum e, sed convertibiliter, ut subiecte cum hoc.

Connexio terminorum in propositione aeterna, ergo principia, quae de illis obtinent, debet esse simpliciter et logice necessaria, et praedicatio q de omni, et in rebus ulteribus: quia ex illa terminorum natura, ergo connexio non distinguitur neque ab existentia, sed q de omni, ut patet in eorum causis, a illa inde est; neque in esse simpliciter, quia singula, et infallibiliter quidem, prius illa demonstrare solet,

Ex suppositione impossibili, quod destruatur obiectum, id e connexio terminorum, illa etiam destrueretur, quia manente eo principium scientia esset falsa si perseveraret. Destructo subiecto vel termino, ergo hoc non de-sinit esse illa, nisi q ad modum, quia eius maneat in anima, quae e subiectum in habitu, sed in medium ipsius, non tamen datur relationes ad obiectum. Pro-obliuiscentia eius etiam amittitur illa, quia maneat ipsa, non est expeditum eius elicere actum non possumus, illam non habemus. Etiam depositis simul cum eo existunt, quae missae et medium, quia non est cum, et ratio ad veniendi illi subi-uiuit, sed ibi sui recordatione existant, illa non e amissa, quia experientia post ipsi-us actus, ut dictum e supra, aberrare sibi, ergo non corrumpi, quia ergo non possunt esse sit in eodem subiecto, ergo non error et illa q. ad actus neque intensi termi-ni possunt esse sit, quia habeant illum scientem, et non scientem, q. ad hoc possunt esse sit intensum remisso, quia non illa habeant illum, intensi aut intensio non possunt, quia cum aboleantur q. frequentabitur actus omni q. hoc ex actibus fuerit intensius, etiam supponit mul-tos alios, per quos hic omnis sit debilitatus, et remotus.

Principia sunt eo q fieri nequit, ut esse demonstrentur, quae sit in oi aut in aliis, quae careant medio a priori sed simpliciter inde monstrabilia, sed in aliis quae in scientiis subalternatis principiis supponuntur sed indemonstrabilia sunt pro dicitur in metha pro [illegible] principia quinque explicat terminos, et pro [illegible] ad impossibile formam non est, quia dantur pro etiam a priori dicuntur aut ipse perdurare connexionem termi-norum ex quorum penetratione cognoscuntur. Principia principia, in quolibet illa constant vel ex de se subiecti vel ex aliis eius ratione: enim illa sunt cele-berrima illa, de quo necesse e idem de eodem affirmari, aut nega-ri: impossibile e idem de eodem sit affirmari, et negari, [illegible]

notitia priorum sit, esse potest evidentia, quia [illegible] propter quod, quia inde secant principiis ex parte obiecti repugnantibus: evidentia et certum, et evidentia media priori et posteriori sit de totali operatione, et applicatione quod [illegible] inah- [illegible] quia inevitabile potest sit cognosci ex diversis terminis, et a prioritate et posteriori [illegible].

Divisio propter quod continet causam conclusionis cognitam. Demonstratio quia ita ut in tertio est assignata. Demonstratio quia dicitur in eam, propter quod [illegible] effectum, et in eam quae tradit causam remotam, et propter quod proximam non cognitam ut talem, quia [illegible] ad nos non manet causa, si non cognoscitur ut talis. Demonstratio ut propter quod est de principiis, penes nam quod remedia scientiae diversa debetur.

Divisio tamen est alia, quia demonstratio quia, et demonstratio simpliciter propter quod cum non firmet illum, ex quo dependeat a sua causa, causam non attingat.

Categoria est illa quae recurrit cum effectum: inter primam et ipsam causam si nihil mediat, est causa, alias est remota. in propria est illa cum effectum non reperit, quod si contineat sub ea proximam ut ad continet sub se et quemadmodum, quod est causa causa respirationis, et alter de causa remota in certitudine demonstrationis quia, ut ita si contineat sub ea, ut homo sub animali, quod est causa causa sentiendi.

Scientia subalternata propria est illa, quae penes evidentiam, et certitudinem pendet ab subalternante, quia subiectum subalternatae propria dicitur [illegible] statum collocatur sub subiecto subalternantis, nam dependentia in evidentia et certitudine spectari debet penes subiectum, quia subiectum est evidentiae et certitudinis origo: sed quia neque idem subordinatur sibi, neque omnia diversa retinent inter se aliquam subordinationem contradictionis, quia facit subiectum idem, non inservit [illegible] alliatis, quia facit diversum, ut aliquis relinquat idem. Subalternata dicitur quia, et subalternans propter quod ex parte priorum, quia subalternata fit a posteriori sua propria, quia recto demonstratio ab subalternante propter quod [illegible], et experiam certam, ac evidentem eodem modo se habent, quia ad conclusiones quia subalternans, concludat suas conclusiones propter quod, quae sunt propria, et causae conclusionum subalternatae dicitur solitariae propter quod late loquendo conclusiones subalternatae, subalternata autem est conclusiones subalternantis, quae sunt eius propria, et suis inductis dicitur quia.

1° dist° est ... quasi quia in illis sumit ex diversis luminibus: sic alio scientia comparatur lumine supernaturali, quod si est clarum, dicitur theologia beatorum: si obscurum, dicitur theologia viatorum: alia lumine naturali, quod si abstrahit a materia singulari tantum, est physica, species infima: si ab omni materia sensibili, etiam comuni, quae eadem est, cum mathematica, species subalterna, quia geometria abstrahit a sola materia sensibili, arithmetica vero etiam ab intelligibili, quod est quantitas continua. Sic et si ratio ab omni materia abstrahat, est metaphysica, species infima: ideo ab abstractione a materia continua et ad illas distinctas, quia cum scientia obiectum debeat esse necessarium materia autem sit omnis mutationis et principia seminarium, aliquo modo est abstracta relevandum ut necessitas et perpetuitas retineatur.

Totalis scientia non est una simplex qualitas, sed multi habitus in eadem ratione formali, sive quasi concurrentes: alioqui unus habitus inclinaret ad omnia diversa obiecta, et error circa unam conclusionem destrueret totam scientiam, quia quod est simplex non potest ... corrumpi. Partialis vero scientia comprehendit medium ... quia non solum est veritas medii sed etiam veritas ipsius conclusionis quod ... utrumque ... assentitur.

Formido positiva seu intrinseca, cum est habitus, et negativa cum fundatur in medio imposita, ab opinione est inseparabilis. Formido vero subiecti seu extrinseca, ab ea est separabilis, quia qui putat esse necessarium id quod est falsum, habet opinionem, cum moveatur medio ad summum probabili, et tamen nullo modo formidat. Scientia et opinio de eadem obiecto possunt esse sic quod ad hunc, quia sic non tribuunt subiecto denominationes repugnantes. Idem dicendum de fide scientia, cum actu opinionis et ... propter eandem rationem: nec non de actu opinionis carentis formidine extrinseca, et scientia. Actus tamen opinionis habens formidinem extrinsecam, seu asserat forte rem non esse certam, seu id expresse non asserat neque naturaliter neque divinitus esse potest in eodem intellectu, seu in uno seu in duobus ... constituto, quia semper respondit in subiecto et obiectum ... repugnantes, certi, et incerti ... Multo minus eadem esse potest scientia et opinio.

Inter media simplicia, et inadaequata demonstrationis, optimum est desumptum a subiecto, quia non modo est causa subiecti, sed etiam propositionis a demonstratione resultantis ac per in cognitionem ex utraque parte ...: minus proprium

precipuum ē desio pacis, q. dolam passionem, et inter solum passionem cognioem ex pte pacis cāt. Inr media ꝯplexa ꝯsistanciuum ē id, qd continet oes cōt entiatis, sc internas, sc externas cognicis inr gratum et subordinarium tn ē illud, qd solas internas ꝯplectit, qd ē ꝯstatum ex desioe pacis et subti, qd quidem ꝯxiūm ē, sd n inmedium, qdo dnr cōesitates externas, a qq dependent interne.

Incaput de Ethopic

Sylbes dni moni ꝯbatium ē quadruplex: nā aut ē naria aut n ē. sd talis videtr. aut ē ꝯbabilis aut n ē sd talis videtr. 1ᵃ ē nā sylli de monstrativi. 2ᵃ sesdographis. 3ᵃ Di. 4ᵃ suphistici. In diso ē aloga, qᵃ duo membra ꝯstant uᵃ nā, alia duo sdt a qqs sunt. Sylbus, q ꝯstat una ꝯmissa nobiliori alta ignobiliori ꝯtinet ad membrum ignobilis, qᵃ effis sequitr deteriorem ꝯmissam sed cōe qdo nobilior n elevat ignobiliorem, ut illis agens elevat ꝯhos nā in ꝯductiōe spēi intelegibilis.

4ᵃ ut ꝯrata dia l n dnr entiatr l n entiatr, aut ꝯvertuntr cum subto, et ē desio entialis, ac dia rū illius qd ꝯstituit: aut n convertuntr, et genus spēs, ac dria rū inferiorum. Si n entiatr dnr, aut ꝯvertuntr obam cum subto, et ē ꝯprium, aut n ꝯvertuntr, et ē accens: In magis attenditr ꝯvertibilitas, l n ꝯvertibilitas, qm necessitas, l ꝯgia, qᵃ in oibus ꝯbabilitas reperitr, q ꝯtique indiā qe ꝯsiderat.

Si noēn utcunqs ponatr q ꝯtinet ad aliud membrum, cuius membrum ponitr. si simplr interrogetr uocantr qᵉ simplicis inherentia, et oes ad accens reuocantr, q nūs accens ad oiā se extendit, q ꝯlibus accidunt. Tr posito dia in coi dr: Interrogatio ꝯbabilis, l oibus, aut plurimis, aut sapientibus et his, l oibus, l oibus plurimis l, maxē famigeratis. Problema ē specula, s oriō intendens electioem, l fugam, l ad veritatem o cognioem aut ꝯse, aut adminiculans ad aliqd aliud talium, deq. neutro mōi opinantr, aut ꝯrie plerique sapientibus, aut sapientes plebisq, aut utrique idem iidem.

Caput 3um

De libris elencorum

Captionum tredecim si gra, sex in verbis in rebus septem consistunt: illae s. aequivocatio amphibologia compositio, divisio, accentus, et figura dictionis: hoc est phalacia accentis o simplr ad sm qd ignoratio elenchi, consequentis petitio principii, non causa ut causa, plurium interrogationum ut unius.

LIVRARIA DA UNIVERSIDADE